

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Інна САМОЙЛЕНКО
(підпис) (ініціали та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: D3 Менеджмент
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Менеджмент
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна, заочна, дистанційна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025 року

Харків – 2025 р.

Розробник Самойленко І. О. професор каф. 602, д.екон.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
менеджменту та бізнес-адміністрування
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри к.е.н., доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Валентина ГАТИЛО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено з представником здобувачів освіти:
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

(підпис)

Крістіна ГОРДІЄНКО
(ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальна інформація про викладача

Самойленко Інна Олександрівна, д-р екон. наук, професор.

Стаж викладацької роботи – з 2005; в університеті викладає, зокрема такі дисципліни:

- саоменеджмент;
- динамічне лідерство;
- контролінг;
- інвестиційний менеджмент;
- корпоративне управління;
- менеджмент організацій;
- зовнішньо-економічна діяльність;
- теорія організації.

Напрями наукових досліджень: лідерство, менеджмент та бізнес-адміністрування, саоменеджмент, енергоефективність.

Контактна інформація: i.samoilenko@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Семестр	1
Мова викладання	українська
Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни: кредити, ЄКТС/кількість годин	Денна: 5 кредитів ЄКТС/150 годин (56 аудиторних, з яких: лекції – 32, практичні – 24, СРЗ – 94 год) Заочна: 5 кредитів ЄКТС/150 годин (8 аудиторних, з яких: лекції – 4, практичні – 4, СРЗ – 142 год)
Види навчальної діяльності	лекції, практичні заняття, самостійна робота
Види контролю	поточний, модульний та семестровий контроль (іспит).
Пререквізити	фінансовий менеджмент, бізнес-планування, прийняття управлінських рішень, адміністративний менеджмент.
Кореквізити	корпоративне управління, основи управлінського консультування.
Постреквізити	Кваліфікаційна робота магістра

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент організацій» є надання слухачам можливості оволодіти знаннями з основ теорії і практики використання теоретичних засад менеджменту – законів, принципів, методів, підходів і форм управління різними типами організаційних утворень, в яких і з якими доведеться працювати слухачам в умовах глобального процесу цифровізації.

Завдання: здобуття комплексу теоретичних знань відносно нових форм і методів управління при створенні цілісної, ефективної і гнучкої системи управління організацією в умовах глобального процесу цифровізації. Знання теорії управління дає можливість оволодіти мистецтвом керівництва колективом, включаючи уміння ставити загальні і конкретні цілі і задачі діяльності організації, розробляти стратегію управління з урахуванням суспільних, колективних і особистих інтересів, контролювати процес її реалізації.

Після опанування дисципліни здобувачі набудуть **загальних компетентностей**:

- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

спеціальних компетентностей:

- СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком;
- СК12. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення у виробництві, постачанні, збуті, складуванні, транспортуванні з метою зниження ризиків і максимізації доходів;
- СК14. Вміти підготувати і провести експеримент, обробити результати досліджень і оформити їх у вигляді наукового звіту, статей в науково-економічний збірник, патентів.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **програмні результати навчання**:

- ПРН1 – критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
- ПРН2 – ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- ПРН8 – застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
- ПРН10 – демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- ПРН11 – забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- ПРН12 – вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
- ПРН13 – вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Концептуальні основи менеджменту організацій

Тема 1. Системний підхід до управління організацією (підприємством, установою)

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Основні засади системного підходу до управління організацією. Побудова організацій та види організаційних структур управління. Системне управління організацією як процес поєднання функціонального, процесного та ситуаційного підходів.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 2. Процес прийняття управлінського рішення. Чинники, що впливають на прийняття управлінських рішень та їх реалізацію

Процес прийняття управлінського рішення. Чинники, що впливають на прийняття управлінських рішень та їх реалізацію

Елементи та основні поняття управлінського процесу. Класифікація управлінських рішень. Етапи розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень. Сучасні методи ухвалення рішень. Основні чинники, які впливають на процес прийняття управлінських рішень.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 3. Процедура складання і затвердження планів

Планування – важлива складова частина управлінської діяльності. Основні вимоги до планування. Види планів роботи. Порядок і методика планування.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 4. Раціональність у сфері управлінської діяльності. Організаційні форми діяльності керівництва

Сутність управлінського інструментарію. Організаційно-розпорядчі методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Сутність стилю керівництва та його види. Лідерство у менеджменті та сучасні підходи до розуміння його суті.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 5. Ситуаційне управління

Економічні передумови ситуаційного управління. Сутність та завдання ситуаційного менеджменту. Стратегія і тактика антикризового управління. Сукупність заходів для підвищення стійкості роботи організації. Визначення ефективності ситуаційного менеджменту.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 6. Організаційно-комунікаційні аспекти управління

Інвестиційний проект: сутність та зміст. Класифікація інвестиційних проектів. Фінансування інвестиційних проектів. Ефективність інвестиційних проектів

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Модульний контроль 1

Основні принципи та методи керівництва організацією. Ділове спілкування як складова комунікативної діяльності. Стили керівництва. Комунікаційно-інформаційні та психологічні аспекти розпорядчої діяльності. Раціональний розподіл функцій та повноважень на підприємстві.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Змістовний модуль 2. Стратегічний менеджмент

Тема 7. Контроль виконання виробничих завдань

Сутність і значення контролю в діяльності організації. Контроль якості роботи. Види контролю та їх особливості. Процес і методи контролю. Характеристики ефективної системи контролю.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 8. Види і напрями діяльності організації (підприємства, установи)

Основні поняття стратегічного управління. Організація як об'єкт стратегічного управління. Типи стратегій розвитку організацій.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 9. Перспективні плани роботи організації (підприємства, установи)

Планування як функція управління. Стратегічний план. Бар'єри розвитку стратегічного планування.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 10. Механізм реалізації стратегії

Аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії організації. Механізм реалізації стратегії. Управління впровадженням стратегії.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 11. Оцінювання та моніторинг реалізації певної стратегії

Управління реалізацією стратегії. Моніторинг реалізації стратегії. Оцінка реалізації Стратегії. Використання результатів моніторингу й оцінки.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Тема 12. Програми діяльності організації (підприємства, установи)

Мета розробки проектів і програм на підприємстві. Чим відрізняються програми від проектів та планів підприємства.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Підготовка до поточного тестування.

Модульний контроль 2

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, залік. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Неформальна освіта (за наявності сертифікату)	0...20	0...1	0...20
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Виконання і захист РГР	0...20	1	0...20
Неформальна освіта (за наявності сертифікату)	0...20	0...1	0...20
Іспит	0...100	1	0...100
Усього за семестр			0...100

Можливе отримання додаткових балів:

- участь у студентській конференції, написання тез доповіді (0...15);
- виконання додаткового індивідуального завдання (0...10).

Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Підсумковий контроль у вигляді іспиту проводиться у разі відмови студента від отриманих балів за модульно-рейтинговою системою або наявності недостатньої їх кількості для отримання мінімальної задовільної оцінки (60 балів) та за наявності допуску до іспиту.

Для отримання доступу до іспиту необхідно протягом семестру набрати мінімум 35 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань (0...40 балів за кожне) та однієї задачі (0...20 балів).

Приклад білету.

1. Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління
2. Планування як функція управління.
3. Задача.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

(60-74). Показати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та домашні завдання. Знати предмет, мету і завдання менеджменту організацій в системі управління підприємством. Знати основні чинники, які впливають на процес прийняття управлінських рішень.

(75-89). Твердо знати мінімум, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Виконати всі КР, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Уміти скласти план. Розуміти сутність і зміст антикризового управління.

(90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Повно знати основний та додатковий матеріал та уміти його застосовувати. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Безпомилково виконувати та захищати всі самостійні роботи в обумовлений викладачем строк з докладним обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Прийняти участь у студентській конференції. Розуміти механізм реалізації стратегії.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для іспиту	
90 – 100	Відмінно	
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно з можливістю повторного складання	

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&http_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all_theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

– Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=2345>

11. Рекомендована література

Базова

1. Менеджмент організацій : підручник / І.О. Самойленко. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2020. – 288 с.
2. Осовська Г.В. Менеджмент організацій: навчальний посібник [Текст] / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. – К.: Кондор, 2005. – 860 с.
3. Семенов Г.А. Організація і планування на підприємстві: навчальний посібник [Текст] / Г.А. Семенов, В.К. Станчевський, М.О. Панкова. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 528с.

Допоміжна

1. Новіков Б.В. Основи адміністративного менеджменту: навчальний посібник [Текст] / Б.В. Новіков, Г.Ф.Сініок, П.В.Круш.– К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 560 с.
2. Планування та прогнозування в умовах ринку: навчальний посібник [Текст] / [ред. д. ф. н., проф. В.Г. Воронкової]. – К. : ВД "Професіонал", 2006. – 608 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри <http://faculty6.khai.edu/ru/site/kafedra-menedzhmenta.html>
2. Навчальні матеріали онлайн «Менеджмент» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pidruchniki.com/menedzhment/>